

**TANSZÉKI SZABÁLYZAT
A SZAKDOLGOZATÍRÁSRÓL ÉS A ZÁRÓVIZSGÁRÓL
(BA és MA képzések)**

SZTE BTK Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszék

2020.02.18.

Tartalom

[I\) A SZAKDOLGOZATÍRÁS MENETE](#)

[II\) A SZAKDOLGOZAT FORMAI ÉS TARTALMI KÖVETELMÉNYEI](#)

[III\) A SZAKDOLGOZAT ÉRTÉKELÉSE](#)

[IV\) A ZÁRÓVIZSGA MENETE ÉS ÉRTÉKELÉSE](#)

I) A SZAKDOLGOZATÍRÁS MENETE

1) *Témaválasztás*

Az összehasonlító irodalom- és kultúratudomány körében számos témalehetőség kínálkozik, melyek gyakran interdiszciplináris jellegűek, így az irodalomtudományon túl más tudományágakban való tájékozódást is igényelnek.

Lehetséges témakörök:

- világirodalmi alkotások, motívumok, tendenciák, műfajok, fordítások;
- magyar irodalmi művek, amennyiben hangsúlyosan világirodalmi vetületben tárgyalhatnak;
- társművészeti alkotások (pl. festészet, fotó, színház, film), főként irodalmi összefüggésben;
- médiumok és reprezentációk (pl. oralitás, könyv, televízió, sorozatok, reklám, internet, blog);
- kulturális jelenségek (pl. mitológia, társadalmi nemek, kolonializmus, divat, technika);
- elméleti problémák (pl. szerzőség, ironia, anyagiság, ideológia, referencialitás);
- elméleti hagyományok (pl. retorika, poétika, esztétika, hermeneutika, narratológia)

Ötlethiány vagy ötletbőség esetén a tanszék oktatói segítséget nyújtanak, akár témajavaslatokkal, akár azzal, hogy segítenek választani a felvetődött témák vagy elemzési szempontok közül.

Amennyiben a szakdolgozó TDK-dolgozatot vagy másik szakdolgozat is ír(t), a jelen szakdolgozat és a másik írásmű között min. 70%-os eltérésnek kell lennie (akár a téma, akár a megközelítés szempontjából).

2) *Témavezető-választás*

A tanszék bármely oktatója vagy doktorandusza választható témavezetőnek, sőt más tanszékek oktatói is, amennyiben a téma specifikus jellege ezt indokolja. Hogy egy adott témával mely oktatót, óraadót vagy doktoranduszt érdemes megkeresni, azt az illető munkatárs oktatási/kutatási területe alapján lehet eldönteni, melyről a szakdolgozó a tanszéki honlapon tájékozódhat.

A témavezető-választás a szakdolgozat tervezett leadását megelőző félév elején történik (tavaszi leadás esetén tehát szeptemberben). A szakdolgozó ekkor adja le a témavezető által is aláírt témaválasztó lapot, és ekkor veszi fel a témavezetőnél a két kötelezően teljesítendő szakdolgozati szeminárium közül az elsőt. A másodikat a rákövetkező félévben teljesíti. A második szakdolgozati szeminárium teljesítéséhez a szakdolgozatnak legalább 75%-os készülségűnek kell lennie.

Mivel az óraadók és a doktoranduszok nem hirdetnek meg szakdolgozati szemináriumot, ilyen témavezető esetén egy főállású oktatót is be kell vonni a témavezetésbe, és nála venni fel a kurzust. Az érdemi, gyakorlati támogatást ekkor is az eredetileg kiválasztott témavezető nyújtja, és ő értékeli a szakdolgozó munkáját is, de a háttérből a másodlagos témavezető is figyelemmel kíséri és szükség esetén segíti a folyamatot. A szakdolgozat címlapjára mindkét témavezető felkerül.

3) *A szakdolgozat elkészítése*

A szakdolgozati szeminárium konzultációs lehetőségeket biztosít a szakdolgozó számára. A szakdolgozó (személyesen vagy emailben) havi rendszerességgel tájékoztatja a témavezetőt a munka előrehaladásáról, a felmerült problémákról stb., és konzultációs időpontot kér ezek megbeszélésére.

A szakdolgozatírás javasolt menete 2 félév alatt:

1. félév: Az első szakdolgozati szeminárium keretében elvégzendő munka

- 1) előzetes tervezés (a téma és a megközelítés körvonalazása); az első konzultáció előtt érdemes elküldeni a témavezetőnek az alábbiakat:

- témamegjelölés (a későbbi cím)
 - vázlat (a későbbi tartalomjegyzék)
 - rezümé (a téma és a vázlat kibontása 1-2 oldalnyi összefüggő szövegben)
 - bibliográfia (az olvasott és olvasni tervezett szakirodalmi szövegek listája)
- 2) kutatás és jegyzetelés
- 3) a jegyzetek rendszerezése és átválogatása
- 4) vázlatkészítés (a dolgozat szerkezetének és az egyes fejezetek gondolatmenetének részletes kimunkálása); a szakdolgozat tagolása:
- *Bevezetés*
 - a téma körvonalazása, jelentőségének érzékeltetése; a témával kapcsolatos szakirodalom, az eddigi elméletek, értelmezések és álláspontok kritikai áttekintése; a dolgozat gondolatmenetének előrevetítése
 - *Tárgyalás*
 - néhány egymásra épülő vagy egymáshoz világosan kapcsolódó fejezet, melyek alfejezetekre is bonthatók; az egyes fejezeteket/alfejezeteket az olvasót orientáló szövegrészek vezetik be, kötik össze és zárják le
 - *Összegzés*
 - a dolgozat főbb megállapításainak és eredményeinek összefoglalása; kitekintés a lehetséges további vizsgálatokra, az eredmények továbbgondolására, tágabb összefüggésekre

2. félév: A második szakdolgozati szeminárium keretében (szakdolgozat benyújtásának féléve során) elvégzendő munka

- 5) a fejezetek megírása és a hivatkozások jelölése
- a félév első két hónapjában a szakdolgozó fokozatosan készül el a fejezetekkel és küldi el őket a témavezetőnek, majd a visszakapott anyagokat fokozatosan átdolgozza, és újra átküldi ellenőrzésre
- 6) a hivatkozások (szövegközi jegyzetek és lábjegyzetek) részletes kidolgozása
- 7) a tartalom- és irodalomjegyzék elkészítése
- 8) a címlap és a plágiumnyilatkozat hozzáadása
- a leadás hónapjára már csak formai tennivalók maradjanak, az apróbb tartalmi korrekcióktól, kiegészítésektől eltekintve

A szakdolgozat elkészítésekor fontos szem előtt tartani a szakdolgozatokkal szemben támasztott formai és tartalmi követelményeket (lásd lentebb).

4) A szakdolgozat leadása

A szakdolgozat leadását megelőzően a szakdolgozónak jelentkeznie kell a záróvizsgára a Modulo felületén a Tanulmányi Osztály által megadott határidőig, ami általában 3 héttel a szakdolgozat leadásának határideje előtt van. Világirodalmi, komparatiztikai vagy színháztudományi tárgyú dolgozatoknál értelemszerűen az Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszékhez kell jelentkezni a Modulo-ban. A jelentkezés mellett fel kell tölteni magát a dolgozatot is.

A szakdolgozat leadásának határideje ősszel november 30., tavasszal április 30. A határidő előtti utolsó héten Kelemen Zoltán tanszéki Modulo-felelős veszi át a dolgozatokat, a határidő előtt 2 héttel a tanszéki faliújságon közzétett időpontokban. A szakdolgozatot kinyomtatva 2 fűzött példányban, valamint elektronikusan (pendrive-ről átmásolva, Word „.docx” formátumban) kell leadni. A nyomtatva és elektronikusan leadott, valamint a korábban elektronikusan feltöltött dolgozatnak teljes mértékben azonosnak kell lennie. Ezt a Modulo-felelős az átvételkor ellenőrzi. Nem-egyezés esetén a dolgozat nem vehető át.

II) A SZAKDOLGOZAT FORMAI ÉS TARTALMI KÖVETELMÉNYEI

Ahol eltérés van az alapképzés (BA) és a mesterképzés (MA) követelményei között, ott ezt külön jelezzük. Az osztatlan tanári képzés általános szakdolgozati követelményeiről az SZTE Tanárképző Központ ad tájékoztatást.

1) Forma

- a szakdolgozat részei: 1) címlap, 2) plágiumnyilatkozat, 3) tartalomjegyzék, 4) főszöveg (fejezetekre tagolva és jegyzetekkel), 5) irodalomjegyzék, 6) függelék, melléletek
- címlap: a TO által megadott minta szerint (FONTOS: a szaknál egyértelműen fel kell tüntetni, hogy BA, MA, vagy osztatlan képzésről van-e szó; valamint a szakot, minort, és szakirányt)
- plágiumnyilatkozat: a TO által megadott minta szerint
- a főszöveg terjedelme (jegyzetek és szóközpök nélkül): BA szinten 45.000-80.000 leütés, MA szinten 80.000-125.000 leütés
- oldalszámzás: bárhol, csak legyen
- betűtípus: Times New Roman vagy Calibri
- betűméret: főszövegben 12-es, lábjegyzetben 10-es
- sorköz: főszövegben 1,5-es, lábjegyzetben 1-es
- igazítás: sorkizárt
- margók: mindenütt 2,5 cm
- bekezdések: az első sor beljebb kezdődik
- helyesírás: az érvényes akadémiai szabályzat szerint
- stílus: a tudományági szokásoknak megfelelő, pontosságra és világosságra törekvő, szabatos, árnyalt, érvelő, kifejtő nyelvezet
- idézetek:* maximális terjedelmük nem haladhatja meg a dolgozat főszövegének 30%-át
- hivatkozások:* lábjegyzet vagy szövegközi jegyzet; csak az irodalomjegyzékben feltüntetett művek hivatkozhatók
- irodalomjegyzék:* betűrendben, függő behúzással; BA szinten 8-10 tétel (idegen nyelvű is lehet, de nem kötelező), MA szinten 15-20 tétel (ebből legalább 3 idegen nyelvű legyen); a jegyzékben csak a hivatkozott művek szerepelhetnek
- a hivatkozások és az irodalomjegyzék formázásakor bármilyen elterjedt stílusszabvány alkalmazható, amennyiben az alkalmazás egységes és következetes (javasoljuk a [Chicago stílus](#) használatát).
- képek, ábrák, táblázatok: számozott és feliratozott objektumokként a főszövegben belül vagy a függelékben kaphatnak helyet

* A csillaggal jelzett kritériumok nem teljesítése automatikusan elégtelen (1) értékelést von maga után.

2) Tartalom

- A dolgozat jól körülhatárolt témát tárgyaljon, önálló kutatáson alapuljon, eredeti gondolatokkal álljon elő. (A plágiumot a hatályos plágiumszabályzatnak megfelelően szankcionáljuk.) A témaválasztás tükrözzön friss, nyitott gondolkodást, a szakdolgozó érzékeltesse témája jelentőségét. BA szinten elég a jól körvonalazott témaválasztás; MA szinten fontos a téma újdonsága, eredetisége is.
- A szerkezet legyen logikus, könnyen átlátható, és a tartalomjegyzékből is világosan derüljön ki, milyen szempontok szerint tagolódik és honnan hová tart a fejtegetés.
- A szövegnek argumentatív módon, elemző és értelmező lépések mentén kell haladnia (parafrázis, idézés, kommentálás, következtetés). A merőben illusztratív idézetek vagy képek nem elfogadhatók. Tartalmi összefoglalót a dolgozat csak minimális mértékben adjon, a

dolgozat szerzője szorítkozzon a kevésbé ismert és az elemzés szempontjából releváns mozzanatok kiemelésére.

- A szöveg tartalmazzon olyan formulákat (vissza és előre utaló elemeket, metadiszkurzív passzusokat, összegző mondatokat), melyek orientálják az olvasót.
- Az idegen nyelvismeret érdemi hasznosítása az elemzés során emeli a gondolatmenet értékét, növeli megalapozottságát.

Ajánlott kézikönyvek:

Aczel, Richard. *Hogyan írjunk esszét?* Fordította Szegedy-Maszák Anna. Budapest: Osiris, 2004.

Eco, Umberto. *Hogyan írjunk szakdolgozatot?* Fordította Klukon Beatrix. Budapest: Gondolat, 1992.

Gyurgyák János. *Szerkesztők és szerzők kézikönyve*. Budapest: Osiris, 2003.

III) A SZAKDOLGOZAT ÉRTÉKELÉSE

A szakdolgozatról a témavezető és egy kijelölt opponens (bíráló) készít írásbeli értékelést, melyet a szakdolgozó legalább egy héttel a záróvizsga előtt elektronikusan megkap. Az opponens az értékelésben 2 kérdést is megfogalmaz.

Értékelési szempontok:

- 1) A téma körvonalazottsága, eredetisége és fontossága (5 pont)
 - BA: a téma világos körülhatárolása
 - MA: a téma újdonsága
- 2) A célkitűzés megvalósítása, a felvetések és eredmények újszerűsége (5 pont)
 - BA: a megvalósítás sikere
 - MA: újszerűség
- 3) A dolgozat szerkezete, logikája (5 pont)
- 4) Az érvek és következtetések megalapozottsága (5 pont)
- 5) A téma forrásainak és szakirodalmának ismerete és használata (5 pont)
 - BA: 8-10 szakirodalmi tétel
 - MA: 15-20 szakirodalmi tétel (legalább 3 idegen nyelvű)
- 6) A dolgozat stílusa (helyesírás, nyelvhelyesség, jegyzetelés, formai kivitelezés) (5 pont)
 - BA: 45.000-80.000 leütés
 - MA: 80.000-125.000 leütés

Összesen elérhető: 30 pont

Érdemjegy: az egyes szempontok alapján külön-külön adott pontok átlaga (szükség esetén kerekítve)

IV) A ZÁRÓVIZSGA MENETE ÉS ÉRTÉKELÉSE

A záróvizsga BA szinten kb. 20 perc, MA szinten kb. 30 perc időtartamú.

A vizsga első felében a szakdolgozó szabad előadásban ismerteti dolgozatát (jegyzeteket használhat, de felolvasni csak idézeteket olvashat fel). Bemutatja választott témáját, utalva annak jelentőségére; vázolja kutatási módszereit és elemzési eljárásait; előadja gondolatmenetét, fontosabb érveit, megállapításait; végül összegzi eredményeit. A bemutatás közben vagy azt követően kitér a témavezetői és opponensi értékelésekben megfogalmazott kritikai észrevételekre, válaszol a bennük feltett kérdésekre.

A vizsga második felében az opponens és a bizottság más tagjai fogalmaznak meg spontán kérdéseket a dolgozat témájával kapcsolatban. Ezek a kérdések a tárgyalt műforma, motívum, korszak, elméleti probléma stb. tágabb összefüggéseit is érinthetik. Rögtönzött válaszaival a szakdolgozó bizonyíthatja felkészültségét és vitakészségét.

Értékelési szempontok:

- 1) felkészültség (történeti és elméleti tájékozottság)
- 2) előadókészség (felépítettség, időbeosztás, stílus)
- 3) vitakészség (az írásbeli értékelésekre és spontán kérdésekre adott válaszok)

A záróvizsgával kapcsolatban felmerülő kérdésekkel a záróvizsgák szervezőjéhez, Tóth Ákoshoz (tothakosjanos@gmail.hu) lehet fordulni.